

SZKOLNE KOMENTARZE BIBLIJNE

Komentarz biblijny jest niezwykle cenną metodą katechetyczną przekazującym ważne treści w sposób skondensowany. Metoda ta niestety jest często zaniedbywana. Komentarz biblijny można stosować do zrozumienia wyrazowego oraz teologicznego.

1. Komentarz wprowadzający

Komentarz biblijny wprowadzający jest komentarzem do tekstu biblijnego, który zostanie zaprezentowany podczas katechezy. Ma on wprowadzić w lekturę Pisma Świętego. Cechą komentarza wprowadzającego jest podanie konkretnych informacji o tekście biblijnym. Komentarz wprowadzający powinien zawierać następujące treści:

1. Podanie nazwy księgi, z której będzie czytany tekst, usytuowanie jej w kanonie.
2. Krótka informacja o autorze księgi, czasie powstania i adresatach księgi.
3. Informacja, na jakie treści słuchacz powinien zwrócić uwagę (główna myśl teologiczna prezentowanego fragmentu)¹.
4. Krótka zachęta do uważnego słuchania (czytania) słowa Bożego.

Informacje na temat księgi, autora, adresatów pozwalają zrozumieć tekst w jego przesłaniu dosłownym. Dlatego przybliżają jego rozumienie wyrazowe. Można także przybliżyć występujące w tekście terminy i osoby odnoszące się do kultury i historii. Podanie głównej myśli teologicznej tekstu z kolei służy przedstawieniu kerygmatu. Komentarz biblijny wprowadzający jest metodą stosowaną przed odczytaniem tekstu. Po odczytaniu tekstu należy zastosować jeszcze inne metody biblijne, które pozwolą uczniom w pełni zapoznać się z biblijnym przesłaniem.

2. Komentarz pogłębiający

Komentarz biblijny pogłębiający zawiera katechetyczną interpretację biblijną. W klasach I-IV szkoły podstawowej stosowany jest komentarz krótszy, w klasach V-VIII komentarz jest dłuższy.

W klasach I-IV katechetyczna interpretacja biblijna jest interpretacją uproszczoną, zawiera się w odpowiedziach na trzy pytania: o czym mówi ten tekst? (krótkie streszczenie); co ten tekst mówi o Bogu? (przedstawienie kerygmatu); co Bóg mówi przez ten tekst do mnie? (postanowienie).

¹ Ten punkt można opuścić, jeśli katecheta w dalszej części lekcji zamierza zastosować metodę do odkrywania kerygmatu.

W klasach V-VIII katechetyczna interpretacja biblijna jest interpretacją podstawową. Uwzględnia trzy etapy interpretacji, ale ogranicza się do jednego kontekstu. Na etapie wyrazowym omawia się jedną wybraną kwestię dotyczącą kontekstu lingwistyczno-literackiego lub historyczno-kulturowego. Na etapie teologicznym omawia się jedną wybraną kwestię dotyczącą kontekstu biblijnego, doktrynalnego lub liturgicznego i na jej podstawie formułuje się kerygmat. Na tym etapie stosuje się drugie źródło formalne katechezy: w kontekście biblijnym są to inne teksty biblijne, w kontekście doktrynalnym jest to Katechizm Kościoła Katolickiego, dokumenty kościelne lub pisma Ojców Kościoła, w kontekście liturgicznym są to teksty liturgiczne. Na etapie egzystencjalnym przeprowadza się aktualizację tekstu i razem z uczniami szuka się odpowiedzi na pytanie: co Bóg mówi przez ten tekst do mnie?

3. Komentarz podsumowujący

Komentarz biblijny podsumowujący jest komentarzem do tekstu biblijnego, który został zaprezentowany i omówiony podczas katechezy. Ma on podsumować lekturę Pisma Świętego. Komentarz podsumowujący powinien zawierać następujące treści:

1. Krótkie przedstawienie treści czytanego fragmentu (sens dosłowny, duchowy i pełniejszy).
2. Podsumowanie pracy z tekstem uczniów (jeżeli taka miała miejsce).
3. Zachęta do podjęcia studium biblijnego (kursorycznego lub tematycznego) opartego na omawianym fragmencie:
 - a. Studium kursoryczne – zachęta do przeczytania całej księgi biblijnej, z której pochodzi omawiany fragment
 - b. Studium tematyczne – zachęta do poszukania innych fragmentów biblijnych, które poruszają omawiany główny temat teologiczny przy pomocy sigli biblijnych podanych w przypisach lub na marginesie egzemplarza Pisma Świętego, słownika teologii biblijnej, konkordancji, itp.

Komentarz podsumowujący jest dobrą metodą do wykorzystania w katechezie biblijnej jako podsumowanie katechetycznej interpretacji biblijnej.

4. Komentarz liturgiczny

Komentarz liturgiczny ma podać pewne konkretne informacje. Nie jest rozważaniem, ani też nie powinien zawierać cytatów z dzieł duchowych. Może być wyjaśnieniem obrzędów. Biblijny komentarz liturgiczny jest krótkim wprowadzeniem do tekstów biblijnych czytanych podczas liturgii słowa. Komentarz taki mogą przygotować

uczniowie w ramach katechezy. Może wystąpić jeden komentarz przed wszystkimi czytaniem, bądź przed każdym czytaniem osobno. Powinien on wyjaśnić miejsca trudne i ukazać główną myśl czytań, nie może jednak być zwykłym streszczeniem tychże czytań czy ich cytowaniem. Wprowadzenie do czytania biblijnego może obejmować trzy elementy. Pierwszym elementem jest krótka informacja, z jakiej księgi pochodzi tekst i jeśli jest taka potrzeba – krótkie wprowadzenie w kontekst. Drugim elementem jest podanie głównej myśli teologicznej czytania. Trzecim elementem wprowadzenia jest zachęta do uważnego słuchania. Przygotowanie komentarza liturgicznego podczas katechezy powinno być działaniem końcowym, podsumowującym spotkanie katechetyczne. Może się dokonywać w ramach ewaluacji celów.

Oprac. Beata Stypułkowska